

VANNMERKET

2.søndag i åpenbaringstiden

10.januar 2021

En preken som ikke blir holdt i

Uranienborg kirke

Sjur Isaksen

3 En røst roper i ødemarken:

Rydd Herrens vei,

gjør hans stier rette!

4 Slik sto døperen Johannes fram i ødemarken og forkynte en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene. 5 Fra hele Judea og Jerusalem dro alle ut til ham. De bekjente sine synder og ble døpt av ham i Jordanelven. 6 Johannes gikk kledd i en kappe av kamelhår og hadde et lærbelte om livet, og han levde av gresshopper og villhonning. 7 Han forkynte: «Det kommer en etter meg som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å bøye meg ned og løse sandalremmen hans. 8 Jeg har døpt dere med vann, men han skal døpe dere med Den hellige ånd.»

9 På den tiden kom Jesus fra Nasaret i Galilea og ble døpt i Jordan av Johannes. 10 Straks han steg opp av vannet, så han himmelen dele seg, og han så Ånden komme ned over ham som en due. 11 Og det lød en røst fra himmelen: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.» (Mark 1,3-11)

Et vannmerke er et mønster i finere papir, synlig bare i gjennomfallende lys. Det oppstår ved at man skaper variasjon i papirtykkelsen i en bestemt fase av papirproduksjonen, mens papiret er vått. Teknikken ble oppfunnet sent på 1200-tallet i Italia og er et effektivt virkemiddel mot forfalskning. Derfor blir vannmerke stadig brukt, blant annet i pengesedler. At et papir har vannmerke, betyr altså at det som tilsynelatende er et ubeskrevet ark, likevel har et preg, en skjult signatur.

Noen ganger sier vi at et årsskifte gir oss blanke, ubeskrevne ark: Nå kan vi begynne på nytt. Men så enkelt er det jo ikke. Det har blitt ekstra tydelig ved den overgangen vi nettopp har vært med på. Viruset har overlevd nyttårsfeiringen og setter fortsatt sitt dystre preg på dagene våre. Et leirras i Gjerdrum kan umulig bli visket ut av et årsskifte, men vil for mange kaste skygger inn i de årene som kommer. Vi bærer med oss det livet vi har levd, det finnes som vannmerker i de nye kalenderbladene, skjulte signaturer i dager som ennå ikke er beskrevet.

Dåpen er også et vannmerke. Da døperen Johannes døpte, var han nøye med å forklare forskjellen på sin dåp og hans dåp som skulle komme etter ham. Han karakteriserer sin egen dåpspraksis som en dåp med vann, mens Jesus skulle døpe med Den hellige Ånd. Folk kom i hopetall, også fra det ubestridte religiøse sentrum, Jerusalem. Da Jesus til slutt kom gående nordfra og trådte fram for Johannes, ble også han døpt med vann. At Jesus lot seg døpe,

skiller denne enkeltstående dåpshandlingen fra alle tidligere og senere dåpshandlinger. Han hadde ingenting å omvende seg fra. Men ved å la seg døpe, anerkjente han Johannes som profet og innviet samtidig seg selv til stedfortredende lidelse for hele menneskeslekten. Røsten fra himmelen var Guds signatur på denne innvielsen.

Dåpen er et vannmerke. Bokstavelig talt tegnes det på et menneske ved hjelp av vann. Uten vann – ingen dåp. Men dåpen er også en skjult signatur i sjelen. Når tanken bedrar oss, når troen vakler, når håp går under, når hukommelsen svikter, når selvførdømmelsen rakker ned på oss, er vi like fullt preget av Jesus Kristus og hans korsmerke. Det ble tegnet inn i oss og det er ikke visket ut. Dåpen er ditt vannmerke.

Da en sønn for noen år siden skulle søke på en bibelskole i England, skulle jeg bistå ved utfyllingen av søknadspapirene. Det var en omfattende og til dels personlig utspørring. Et stykke ned på skjemaet ble han bedt om å svare på spørsmålet: *Hvor lenge har du vært en gjenfødt kristen?* Selv ble han litt i stuss over hva han skulle svare. Etter å ha summet meg noen korte sekunder, begynte den teologiske ballasten å røre på seg og jeg gikk for å hente dåpsattesten. Det synlige bevis på det usynlige vannmerket.